

Tot i que cada vegada queda més allunyada la idea que les catàstrofes són fenòmens naturals impredecibles i ineludibles, ni els avenços en els sistemes de detecció, ni l'experiència acumulada d'anteriors desastres, han aconseguit atenuar el nombre i efectes de les catàstrofes, que, ben al contrari, s'han intensificat durant els últims 25 anys.

Les conseqüències de les catàstrofes, augmentades per la mala gestió dels recursos naturals –la devastació que causà el sisme submarí d'Àsia fou major a les zones on no hi havia barreres de coral ni vegetació que frenés les ones gegants–, tenen molt a veure amb la vulnerabilitat: que és el grau de susceptibilitat o de resistència d'una societat davant l'impacte d'un desastre. Comunitats molt vulnerables poden quedar molt afectades per catàstrofes menors, mentre que d'altres poc vulnerables poden sortir-ne ben parades, de calamitats més greus. Hi ha, doncs, desigualtat davant les catàstrofes.

Més de la meitat de la població mundial es troba exposada a erupcions volcàniques, huracans, esllavissaments de terra, terratrèmols o sismes submarins, però el 85% d'aquesta població viu en països de desenvolupament humà mitjà o baix, fet que demostra que el grau de desenvolupament i el risc de desastre estan relacionats. El risc és major en zones on hi ha una elevada concentració de població que viu en edificacions poc segures, amb un medi ambient deteriorat i alts índexs de pobresa (la qual cosa redueix la capacitat per afrontar els desastres i recuperar-se'n). A la pèrdua de vides humanes, s'hi suma la pèrdua en qualitat de vida, sistemes de manteniment i desenvolupament econòmic.

A la recent Conferència Mundial sobre Reducció de Desastres, la Creu Roja demanà que l'ajuda als països en desenvolupament, afectats o amenaçats per catàstrofes naturals, no es limités a l'assistència a la reconstrucció, sinó que anés més enllà. La comunitat internacional ha d'invertir en projectes d'anticipació i prevenció de desastres, perquè el risc de desastres es pot manejar i reduir-se amb polítiques i programes de desenvolupament adequats.

Les crisis derivades de catàstrofes naturals –que poden ser de gestació lenta, com les sequeres, o sobtades com ara ciclons, terratrèmols, inundacions, o el recent tsunami del sud-est asiàtic– requereixen intervencions distintes, però en totes és relativament fàcil subministrar ajuda, perquè es disposa de la bona voluntat dels governs beneficiaris i, a més, es poden posar en marxa mesures preventives; mentre que en les anomenades “emergències complexes”, catàstrofes provocades per l'home, com l'actual de Darfur (Sudan) –caracteritzades per l'enfonsament de l'Estat, els conflictes armats interns, la fam, les crisis sanitàries i l'èxode de la població–, l'actuació humanitària és complicada i requereix una resposta múltiple que inclou la diplomàcia i fins i tot la utilització de forces militars per mantenir la pau o proporcionar seguretat.

Com que no totes les crisis reben el mateix suport, Jan Egeland, director d'Assumptes Humanitaris de les Nacions Unides, ha reclamat, a la seva petició de fons per al 2005, la mateixa generositat per a tots els necessitats.

Aunque cada vez queda más alejada la idea de que las catástrofes son fenómenos naturales impredecibles e ineludibles, ni los avances en los sistemas de detección, ni la experiencia acumulada de anteriores desastres, han conseguido atenuar el número y efectos de las catástrofes, que, bien al contrario, se han intensificado durante los últimos 25 años.

Las consecuencias de las catástrofes, acrecentadas por la mala gestión de los recursos naturales –la devastación que causó el maremoto de Asia fue mayor en las zonas donde no había barreras de coral ni vegetación que frenara las olas gigantes–, tienen mucho que ver con la vulnerabilidad: que es el grado de susceptibilidad o de resistencia de una sociedad ante el impacto de un desastre. Comunidades muy vulnerables pueden quedar muy afectadas por catástrofes menores, mientras otras poco vulnerables pueden salir bien paradas de calamidades más graves. Existe, pues, desigualdad frente a las catástrofes.

Más de la mitad de la población mundial se halla expuesta a erupciones volcánicas, huracanes, deslizamientos de tierra, terremotos o maremotos, pero el 85% de ella vive en países de desarrollo humano medio o bajo, lo que demuestra que el grado de desarrollo y el riesgo de desastre están relacionados. El riesgo es mayor en zonas donde hay una elevada concentración de población habitando en edificaciones poco seguras, con un medio ambiente deteriorado y altos índices de pobreza (lo que reduce la capacidad para afrontar y recuperarse de los desastres). A la pérdida de vidas humanas, se suma la pérdida en calidad de vida, sistemas de sustento y desarrollo económico.

En la reciente Conferencia Mundial sobre Reducción de Desastres, Cruz Roja demandó que la ayuda a los países en desarrollo, afectados o amenazados por catástrofes naturales, no se limitara a la asistencia a la reconstrucción, sino que fuera más allá. La comunidad internacional tiene que invertir en proyectos de anticipación y prevención de desastres, porque el riesgo de desastres puede manejarse y reducirse con políticas y programas de desarrollo adecuados.

Las crisis derivadas de catástrofes naturales –que pueden ser de gestación lenta, como las sequías, o repentinas como ciclones, terremotos, inundaciones, o el reciente tsunami del sureste asiático– requieren de intervenciones distintas, pero en todas ellas es relativamente fácil suministrar ayuda, porque se cuenta con la buena voluntad de los gobiernos beneficiarios y, además, se pueden poner en marcha medidas preventivas; mientras que en las llamadas “emergencias complejas”, catástrofes provocadas por el hombre, como la actual de Darfur (Sudán) –caracterizadas por el hundimiento del Estado, los conflictos armados internos, las hambrunas, las crisis sanitarias y el éxodo de la población–, la actuación humanitaria es complicada y requiere de una respuesta múltiple que incluye la diplomacia e incluso la utilización de fuerzas militares para mantener la paz o proporcionar seguridad.

Como no todas las crisis reciben el mismo apoyo, Jan Egeland, director de Asuntos Humanitarios de Naciones Unidas, ha reclamado, en su petición de fondos para 2005, la misma generosidad ante todos los necesitados.